

Bont avondje in Putten

Massaal verzet onder de Puttense bevolking zou twee weken geleden hebben geleid tot de arrestatie van 49 leden van het Dierenbevrijdingsfront. In werkelijkheid bestond het verzet uit twee boeren op één trekker. Een reconstructie.

Nertsen zijn leuke beestjes. Ze hebben kraalogen, een pluimstaart en een mooi vachtje. Misschien verspreiden ze een wat penetrante geur, maar dat went, zegt boer Gerard van Winkoop (41) uit Putten, die er zo'n twintigduizend houdt. "De mest van de nerts komt weer op het land terecht. Dat is de kringloop van de natuur, hè." Ja, pelsdierfokker, da's een mooi vak.

Niet iedereen denkt daar zo over. Al ruim tien jaar vormen pelsdierhouders, net als andere intensieve veehouders, het mikpunt van dierenactivisten. Onder de vlag van het Dierenbevrijdingsfront worden nertsen 'bevrijd', veewagens in de hens gezet en boeren bedreigd. Eenmaal werd zelfs een bonthandelaar gegijzeld. Politici die de 'holocaust' op de legkip, het pelsdiertje en het biggetje gedogen, hebben het al even zwaar te verduren. Vorige week werd bekend dat VVD-Tweede-Kamerlid Gertjan Oplaat wordt beveiligd door de politie en de veiligheidsdienst AIVD.

Ondanks alle goede voornemens heeft justitie nooit grip gekregen op deze fanatieke groep. Slechts twee dierenactivisten werden ooit op heterdaad betrapt en veroordeeld. Tot vrijdag 5 september. Die avond kreeg pelsdierhouder Van Winkoop onaangekondigd bezoek van honderd dierenvrienden.

Al weken was bekend dat in het weekend van 5 tot en met 7 september in Amsterdam een *animal liberation gathering* zou worden gehouden. Dierenactivisten hadden het nota bene zelf aangekondigd op sites als www.veganism.com. Duidelijk was dat het niet bij praten alleen zou blijven, vertelt Wim Verhagen van de Nederlandse Federatie van Edelpelsdierhouders (NFE). "Er zouden acties komen." Een buitenkansje voor justitie dus. De landelijke politie en de AIVD

waren van de risico's op de hoogte gesteld. "Maar als je ziet hoe klunzig door de autoriteiten is geopereerd..." verzucht Verhagen. "Een wonder dat er nog mensen zijn opgepakt."

Ruim honderd dierenactivisten zetten vrijdagmiddag koers richting Meppel. In twee touringcars en drie taxibusjes. Een bont (pardon) internationaal gezelschap, bestaande uit vooral Finnen, maar ook Zweden, Duitsers, Italianen en een handjevol Nederlanders. Hun plan: demonstreren voor het kantoor van Yamanouchi, een Koreaans farmacieconcern dat medicijnen laat testen op dieren. Kennelijk waren de dierenbevrijders niet op de hoogte van de verkeersproblematiek in ons land. Vanwege de files arriveerden ze pas rond zes uur bij het bedrijf. Alle werknemers waren al naar huis, en dan is demonstreren voor dierenactivisten nog maar half zo leuk.

Onverrichterzake keerde de stoet terug naar Amsterdam. Met in het kielzog een busje van de Meppeler politie. Die verloor het konvooi echter uit het oog. Althans, dat was de lezing die minister van Justitie Donner later van de gebeurtenissen zou geven. Verhagen van de NFE denkt er het zijne van. "Hoe kun je nu twee touringcars en drie busjes op de snelweg kwijt-raken? Ik vermoed dat de politie gewoon is omgekeerd, omdat men buiten het eigen gebied kwam." Te gek voor woorden, vindt hij. "Als er een risicowedstrijd wordt gespeeld, zorgt men toch ook voor een goede afstemming tussen de politiekorpsen? Bussen met voetbalvandalen krijgen toch ook een escorte?"

Enfin, bij de afslag Putten draaiden de dierenbevrijders de snelweg af. Het was iets na zeven uur. De wagens werden geparkeerd bij kampeerboerderij De kleine Voordijk, op nog geen kilometer afstand van het strandje bij Nulde. Inderdaad, dát strandje. "Ik dacht: het zijn zeker toeristen," zegt Gerard van Winkoop, die op het

erf een autoband stond te verwisselen, toen hij om kwart over zeven ongeveer tachtig personen over het landweggetje richting zijn boerderij zag lopen. Hij keek wat beter. De wandelaars hadden bivakmutsen op; hun gezichten waren met camouflagekleuren beschilderd.

"Vooran liepen sterke kerels, daarachter ook veel vrouwen," vertelt de pelsdierhouder. *Murderer! Murderer!*, scandeerde de meute. Mevrouw Van Winkoop stond net boven de kleine te verzorgen. "Mijn dochtertje heeft er gelukkig geen trauma aan overgehouden."

Het ging er onstuimig aan toe op het erf. Er werd een deuk in een jeep geschopt. De ruiten van een busje sneuvelden. Activisten klommen op de lege nertsenkooien, die achter de woning staan, en sprongen op het roestvrijstalen gaas. Veertig kooien werden vernield. Van Winkoop, een kleine man met blauwe kinderogen, snelde zijn kantoor in, en belde de alarmcentrale van de politie. Op dat moment zag hij een activist de voordeur binnenkomen. "Toen werd ik pas echt giftig," herinnert hij zich. "Ze moeten niet in mijn huis komen; ik heb hem eruit gezet, onder lichte dwang." Wellicht had de inbreker zijn slag reeds geslagen. Van Winkoop mist sinds die avond de fokgegevens over zijn nertsen.

Terwijl de ene groep bezig was bij de woning, waren een stuk of veertig andere dierenbevrijders over het weiland richting de loodsen gelopen. Ze hadden de omheining omvergetrokken en in een mum van tijd zesduizend nertsen losgelaten. "Ze wisten precies waar ze mee bezig waren," aldus Van Winkoop. "Ze hadden een cameraploeg bij zich, die het hele gebeuren filmde. Het leek op een militaire operatie. Alles bij elkaar duurde het nog geen kwartier." Toen blies men de aftocht. Van Winkoop had inmiddels een fototoestel te pakken gekregen, en liep de activis-

PETER VAN ESSEN

Dorpsgenoten van de pelsdierhouder helpen met het vangen van door het Dierenbevrijdingsfront losgelaten nertsen.

ten, al fotograferend, achterna over de dijk. Ze bekogelden hem met stenen. Hij heeft de keien ergens binnen liggen. Als bewijsmateriaal.

Vanaf een afstand zag hij de actievoerders in hun wagens stappen. Drie busjes en een touringcar gingen er over de snelweg vandoor. Waarschijnlijk zouden alle activisten zijn ontkomen, als op dat moment overbuurman Piet niet in actie was gekomen. De zestigjarige 'gemengd agrariër' was door zijn zoon die 'op het land stond' gewaarschuwd. "Er is bij de Van Winkoops iets niet pluis," had die gezegd. Piet pakte zijn gloednieuwe tractor uit de schuur en stoomde op naar de camping. Van Winkoop sprong er later ook in. Iemand gooide een steen door de ruit van de tractor. Het glas ligt nog altijd op het weggetje.

De twee boeren zetten de trekker voor de overgebleven touringcar, die met de achterkant richting de snelweg stond geparkeerd, en nu geen kant meer op kon. "Woedend waren ze," grinnikt Van Win-

koop. "Ze probeerden ons uit de tractor te sleuren; ik trapte ze van me af." Piet, een gedrongen, stevige kerel, zegt bescheiden: "We zijn niet van die binkies, hoor. We handelden uit een impuls."

Kort daarop arriveerde de Puttense politie, waar rond zeven uur 's avonds de wiseling van de wacht plaatsvindt. Derhalve kon het legioen op volle sterkte uitrukken. Hetgeen in Putten betekent: met alle acht agenten. 49 dierenbevrijders werden gearresteerd. Er werd door de demonstranten geen verzet geboden.

"Een toevalstreffer," realiseert Van Winkoop zich, die zich ook heeft verbaasd dat sommige media spraken van 'een massale vechtpartij met buurtbewoners'. "Politie en justitie hebben het wel behoorlijk laten afweten. Had dit niet kunnen worden voorkomen? De schade vind ik niet het ergste. De verzekering dekt het wel. Maar het gevoel van machteloosheid dat je op zo'n moment overvalt..."

Later die avond kwamen dorpsgenoten

helpen de nertsen te vangen. De 'belkring' van de NFE had voor vangnetten en handschoenen gezorgd. Zelfs de Puttense burgemeester, die toevallig Van Putten heet, deed mee. Op een paar na zijn alle diertjes terecht. "Die beestjes overleven het anders niet," zegt Van Winkoop. "Ze worden doodgereden of verhongeren. Het zijn roofdiertjes. Ze eten graag kip. Maar in de buurt is bijna geen kip meer te vinden. Vanwege de vogelpest."

Op dit moment zitten nog vijf dierenactivisten in voorarrest in Apeldoorn. In oktober zullen zij worden voorgeleid. De overige 44 zijn inmiddels vrijgelaten, nadat proces-verbaal werd opgemaakt. Hun wordt openlijke geweldpleging ten laste gelegd. De jongste was een vijftienjarig Fins meisje.

Ondertussen gaan de activiteiten rustig door. Op de zaterdag na de aanslag ontvingen de Van Winkoops 's avonds een telefoontje. "Ga naar je erf, lekker de politie bellen," riep de anonieme beller. "Moorденаar!" |